

Gods verbond met Noach

Thema: Zondeval en beloften
Genesis 8: 15 - 9: 17

VOORAF

Vorige keer hebben we rondom het thema 'Zondeval en beloften' gehoord over de zondeval, maar ook al over Gods genade en de moederbelofte. Deze zondag gaat het over Gods verbond met Noach.

a. Noach uit de ark (Gen. 8: 15 - 8: 22)

UITLEG VAN DE TEKST

Nadat de ark is komen te rusten op de berg Ararat heeft Noach, na een poosje te hebben gewacht (Gen. 8: 6), verschillende keren vogels losgelaten om te zien of het water al gezakt was. De laatste duif die hij had losgelaten, keert niet meer terug (Gen. 8: 12). Het doet Noach besluiten om het dekfel (een bedekking, wat dit precies is, is niet duidelijk) van de ark af te halen. Noach ziet dat het water weg is, maar blijft nog in de ark. Op het gebod van God is hij aan boord gegaan (Gen. 7: 1) en op Zijn gebod zal hij de ark verlaten. Dat gebod komt (vers 15). God spreekt tot Noach. Voor zover we weten is dit de eerste keer dat God spreekt sinds Noach en zijn gezin de opdracht kregen om in de ark te gaan. 'Ga uit de ark' (vers 16), zegt God, 'met uw vrouw en uw zonen met hun vrouwen.' Ook de dieren (vers 17) moeten nu de ark verlaten. Al het gedierte (Hebr. chai wat betekent 'dat wat leeft'), al het vlees, al het gevogelte, al het vee en het kruipend gedierte moeten eveneens de ark verlaten. Woorden die in Genesis 1 gebruikt worden bij de schepping, komen hier terug. Dat geldt ook voor de opdracht die in het paradijs gegeven was (Gen. 1: 22). Het is de bedoeling dat ze opnieuw bezit nemen van het land en zich overvloedig vermenigvuldigen.

Het onderstreept dat hier sprake is van een nieuw begin.

Noach gehoorzaamt (vers 18). Op het woord van zijn God betreedt hij het land. Ook de dieren verlaten de ark (vers 19). Ongetwijfeld zal dit voor Noach en zijn gezin een onvergetelijk en indrukwekkend moment geweest zijn. Mede gelet op het feit hoe de aarde eruit gezien moet hebben. Vooral schittert hier Gods trouw en genade! God gaat naar Zijn belofte in het paradijs al gedaan verder. Noach gaat nu eerst een altaar voor de HEERE bouwen (vers 21). Het is opvallend dat in dit verband opeens de aanduiding 'HEERE' klinkt (Gods verbondsnaam). Noach gaat vanuit de band, die de HEERE met hem heeft gelegd, aan de HEERE offeren. Het gaat om een brandoffer. Bij een brandoffer gaat het om belijdenis van schuld door de offeraar en vergeving die de HEERE daarop schenkt. Vooral gaat het bij een brandoffer om dank en toewijding aan de HEERE. Van de reine dieren heeft Mozes zeven paar meegenomen, dus het is mogelijk van hen een offer te brengen. Het is bijzonder dat het eerste wat Noach doet, na het verlaten van de ark, het brengen van een offer aan de HEERE is. Hij neemt de relatie met de HEERE hier voluit ernstig. Hij rekent met de HEERE. Bij dit nieuwe begin wordt dan ook onmiddellijk de HEERE betrokken. De HEERE ruikt de lieflijke geur (Hebr. nichowah (dat heeft te maken met de naam 'Noach') wat 'verzachtend, rustgevend' betekent). We lezen nu dat de HEERE in Zijn hart zegt, dat Hij de aardbodem niet opnieuw zal vervloeken. De HEERE weet dat het gedichtsel (gedachtespinsels) van het hart van een mens boos is vanaf de jeugd. De HEERE weet dat wanneer Hij afgaat op wat de mens denkt en

doet, er zeker weer een moment komt waarop Hij, met eerbied gesproken, er genoeg van heeft. Dat zou weer leiden tot een zondvloed of een andere straf. Hier horen wij een menselijke vorm van spreken over een beraad in God Zelf om het voor ons duidelijk te maken. Ondanks de menselijke neiging tot zondigen is er verzoening door offerande mogelijk. De HEERE zal niet weer al het levende slaan. Er zal geen breuk meer komen in de loop der seizoenen en de aarde zal tevens haar vrucht geven (vers 22). Dat er geen nieuwe zondvloed komt, is niet omdat de HEERE onze zonde door de vingers ziet, maar omdat Hij geduldig en genadig is vanwege het offer van Jezus Christus. Daardoor kunnen de zonde en schuld worden betaald en ouderen en kinderen met God verzoend worden en vergeving van hun zonde en bekering krijgen.

TER OVERWEGING

We zien dat Noach wacht in de ark tot de HEERE hem gebiedt eruit te gaan. Hij weet dat de aarde droog is (vers 13), toch wacht hij op het gebod van de HEERE. Dat is een goede les. We zien in de Bijbel dat het niet goed gaat, wanneer de mens handelt naar eigen inzicht. Dat geldt voor de grote en voor de kleine dingen.

Denk aan Saul die eigenmachtig offert (1 Sam. 13: 8vv) en o.a. daarmee zijn koningschap verspeelt. In het Koninkrijk van God moeten wij uitzien naar wat Hij gebiedt en bidden of Hij ons Zijn weg wijst. We zingen met de kinderen: 'HEER', ai maak mij Uwe wegen, door Uw woord en Geest bekend' (Ps. 25: 2). Zo deed Noach dat ook in de praktijk van zijn leven. Ook als dat betekent dat hij nog langer in de ark moet blijven.

Noach gehoorzaamt als God zegt dat hij de ark moet verlaten. Laten we met de kinderen spreken over het rekenen met Gods geboden op alle terreinen en dagen van ons leven. De HEERE vraagt gehoorzaamheid van ons. Ook wanneer de HEERE ons roept tot een bepaalde dienst. 'Ga uit.'

God maakt een nieuw begin. De taal en de opdrachten van de HEERE herinneren aan Gen. 1 (het eerste begin). Na Zijn toorn is er ruimte gekomen voor bewaring en ontferming. Zo heeft de HEERE God in de Heere Jezus ook een nieuw begin gemaakt. In Hem is er vergeving en het wandelen met de HEERE. De kinderen mogen worden geroepen om vergeving en vrede te vinden met God, in de Ark der verlossing, de Heere Jezus. Daarin ligt voor hen een nieuw begin. Dat de Heilige Geest in hen wil werken door de wedergeboorte, het geloof in de Heere Jezus en de bekering tot God.

Noach begint deze nieuwe fase met de HEERE. Zie voor wat dit betekent hierboven! Op deze manier

is Noach een voorbeeld voor ons. We dienen elke dag te beginnen met de HEERE. Bij iedere nieuwe stap past het dat we Hem om Zijn raad vragen.

Dit offer 'raakt' het hart van de HEERE. De Bijbel tekent Hem als de God Die, ons bidden hoort en verhoort, op Zijn tijd en wijze. Dat mag troosten. Wie Hem gelovig aanroept in de Naam van de Heere Jezus, mag weten dat zijn gebed voor God de Vader een lieflijke reuk is.

GELOOFSLEER

- Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 17. Van de wederoprichting des gevallen mens. (God wil een 'nieuw begin' maken.)
- Dordtse Leerregels, hoofdstuk 1, artikel 1 (God had het gehele menselijke geslacht in de zonde kunnen laten.).
- Dordtse Leerregels, hoofdstuk 3/4, artikel 4 (Mens beeldrager van God.).

b. Een verbond met Noach en de aarde (Gen. 9: 1-17)

UITLEG VAN DE TEKST

God zegent Noach en zijn zonen (vers 1). Ook voor hen klinkt het gebod dat eerder klonk in Gen. 1. Weest vruchtbaar, vermenigvuldigt en vervult de aarde. Nadrukkelijk klinkt hier de gebiedende wijs. Hier al wordt duidelijk dat heel de aarde bewoond moet worden (vooruitlopend op Gen. 11 de torenbouw van Babel). De opdracht sluit nauw aan bij Gen. 1: 28-30), maar er worden wel twee wijzigingen aangebracht. Als eerste zal er vrees en schrik tegenover menselijke wezens zijn (vers 2). 'Uw vrees, en uw verschrikking zij over al het gedierte der aarde, en over al het gevogelte des hemels; in al wat zich op den aardbodem roert, en in alle vissen der zee; zij zijn in uw hand overgegeven.' Ook de dieren zijn geraakt door de zondeval. Dieren verscheuren elkaar en zijn een bedreiging voor de mens. We horen dat in beginsel de dieren angst voor de mens zullen hebben. Dat is wat wij ervaren. Pas wanneer een dier zich bedreigd voelt of de honger te sterk wordt, valt het mensen aan. Hier werkt de HEERE aan de bescherming van de mens nu die buiten het paradijs leeft. In de tweede plaats krijgt de mens nu toestemming om vlees te eten (vers 3). Aanvankelijk lag de nadruk op het eten van planten. Het groene kruid werd gegeven tot voedsel (Gen. 1: 29vv). Nadrukkelijk verbiedt God het eten van vlees, waarin het bloed van het dier nog aanwezig is (vers 4). De gedachte hierachter is dat in het bloed van het dier de ziel huist. Dit gebod blijft staan. Dat zien we in Handelingen 15, wanneer besloten wordt wat van de heidenen gevraagd mag worden (Hand. 15: 20). Er staat een

straf op wanneer dit gebod wordt overtreden (vers 5). Wie bloed vergiet, diens bloed wordt geëist. Een dier dat een mens ombrengt, moet gedood worden (vers 5). Ook van een mens wordt dit gezegd. Wie het bloed van een ander vergiet, zijn bloed zal vergoten worden (vers 6). De mens is immers naar het beeld van God gemaakt. Hij is Gods eigendom. Je vergrijpen aan dit eigendom is raken aan God Zelf. Gods opdracht is: geen mensen ombrengen, maar voortbrengen. (vers 7). Nu worden Noach en zijn zonen rechtstreeks aangesproken (vers 8). God gaat een verbond met hen sluiten (vers 9). Dat was al eerder gebeurd (Gen. 6: 18vv). Toen ging het om de redding van Noach en zijn gezin van de zondvloed. Nu richt dit verbond zich in Noach en zijn gezin op heel de schepping. Niet alleen de overlevenden van de vloed, ook al hun nageslacht (alle levende ziel dus) vallen onder dit verbond. De dieren, de vogels, dat wat kruipt over de aarde, allen zijn ze in dit verbond begrepen (vers 10). De inhoud is dat de HEERE de aarde, en allen die daarop wonen, niet meer zal verderven (vers 11) door een vloed. Hoe groot de zonden zullen zijn die worden bedreven, de HEERE zal Zijn toorn niet meer over de aarde laten gaan.

Dit (Noachitisch) verbond krijgt een teken (vers 12). De HEERE wijst op de regenboog (vers 13). Iedere keer als de HEERE wolken brengt over de aarde (vers 14), zal de boog te zien zijn. Wij kennen dat. Als de zon doorbreekt, door de wolken heen, terwijl de regendruppels nog vallen, werkt het water in de regen als een soort diafragma en verschijnt de regenboog. Een wonder van God! In Zijn schepping. Dat moment zal voor de HEERE een herinnering zijn (vers 15). Dan zal Ik gedenken, zegt de HEERE. Zo brengt Hij Zichzelf bij Zijn eigen verbond en belofte met Noach om de aarde niet te treffen met een vloed (vers 16). Dat teken, zegt de HEERE tegen Noach, heb Ik opgericht. Uiteraard mag ook Noach en zijn nageslacht dit teken zien als een vertroosting en geruststelling. Hoe hard het soms ook regent, hoe groot de wateroverlast soms is (onze jaren kennen daar vele voorbeelden van), voor een nieuwe zondvloed hoeven we niet bang te zijn. Dat doet de HEERE niet meer. Niet minder als toen wijst ook nu de regenboog daar op.

TER OVERWEGING

De oproep tot vruchtbaarheid komt van de HEERE. De kinderen groeien op in een tijd waarin seksualiteit vooral te maken heeft met genot en veel minder met voortbrengen van kinderen. Sinds de jaren zestig van de vorige eeuw is een heel vrije seksuele moraal opgekomen. Deze moraal heeft een geweldige invloed op ons en onze opgroeiende kinderen, ook de tien- tot twaalfjarigen (...). Hier ligt een mogelijkheid om zorgvuldig en teer te

spreken over Gods bedoeling met de gave van seksualiteit. Een tegengeluid tegen de vele oproepen en reclame-uitingen (die onze kinderen veelal zien). Die een vrije moraal propageren, waarin de ander wordt gezien als een 'gebruiksvoorwerp'.

Ieder leven is van God, ook het dierlijk. De vrijheid die de HEERE heeft gegeven om dieren te eten, mag niet leiden tot misbruik. Als christenen moeten we ons steeds afvragen of we wel zorgvuldig met de dieren omgaan, zoals het houden van dieren in een kooi en in megastallen.

In zijn boek 'Tien Woorden Ethiek' zegt wijlen ds. G.H. Abma dat het doden van een mens ook een zonde tegen het achtste gebod (gij zult niet stelen) is. Ieder leven is werkelijk van God gegeven en daarom alleen al van grote waarde. Het menselijk leven is altijd beschermwaardig.

De doodstraf is niet bedacht door mensen, zij is als afschrikkende straf gegeven door God. Vooral het boek Leviticus beschrijft uitvoerig dat dan vast moet staan, dat het ging om kwade opzet. Meerder getuigen moeten de persoon aanwijzen als de schuldige, maar dan is deze mogelijkheid er ook.

De HEERE sluit een verbond met Zijn schepping en schepselen. Het initiatief ligt helemaal bij de Schepper. Hij wil niet opnieuw Zijn schepping treffen met een zondvloed. Door dit verbond aan te gaan maakt de HEERE Zelf de afspraken formeel en geldend voor alle tijden.

Hij geeft een teken bij Zijn verbond. Hier kunnen we de kinderen wijzen op een teken van het genadeverbond, namelijk de heilige Doop. Het teken is niet de zaak zelf, maar wijst op de zaak. Hier is het teken een herinnering voor de HEERE God. Iedere keer als Hij de boog ziet, gedenkt Hij dit verbond. Zo mogen wij ons teken (de Doop) aan de Heere voorhouden. We mogen geloven dat Hij zal gedenken aan Zijn met ons gesloten verbond. Dat Hij de beloften daarvan wil vervullen aan kinderen. Namelijk de vergeving van hun zonden, het geloof in de Heere Jezus en de bekering tot God.

De boog doet ook denken aan het kruis. Iedere keer als de Heere het kruis ziet of wanneer Zijn Zoon (de Heere Jezus) Hem Zijn offer voorhoudt, zal de HEERE denken aan wat er aan het kruis is geschied. Dat is heerlijk, want dat is voor een ieder die gelooft, het eeuwige leven!

GELOOFSLEER

Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 34 en Heidelbergse Catechismus, zondag 26. Van den Heiligen Doop. (De heilige Doop is een merk- en veldte-

ken en het dient ons tot een getuigenis dat God in eeuwigheid onze God zijn zal, ons zijnde een genadig Vader. ... Zoals water reinigt, reinigt het bloed van Christus van de zonden door de Heilige Geest. Niet dat dit door het uiterlijke water gebeurt, maar door de besprenkeling van het dierbaar bloed van

de Zoon van God, Die onze Rode Zee is. Denk ook aan het gebed uit het formulier om de heilige Doop te bedienen. Daar wordt niet alleen de doortocht door de Rode Zee genoemd, maar ook Noach, die met de zijnen door het water heen behouden werd.)